

Nº 980

Spm 1849

Bark. Geertuida 450 Ton geb 1829

Redery. M. J. Nieuweld en J. M. Rocquette - Amst.

Kapt. H. C. J. B. Bekrens (Ayo)

1842. Kapt. G. Blom. A 237. Redery. 1842

J. B. Ganette Waleu Amsterdam.

Spm schiedt. 29 Aug 1849 op de hoogte van Kd. G. Hoop

stormuen. nood en hulpverlening. dvan. By schip

de Geertuida. gaat ten ander

900.

bestint
aan
unida
nd ge-
moeidig
mende de
Amsterdam.
reuk van
lusrots.

de. Jan

L. Huit

Jan

Zh heb iets van
u onscheld. Ten huise van
M. H. Craandijk, Eindhoven

Spm 1849

Bark. Geertmida 950 Ton gel 1829

Redery. H. J. Pieterd en J. M. Rocquette - Amst.

Kapt. H. C. J. B. Beekrens 1 A 7011

1842. Kapt. G. Blom. A 237. Redery. 1842

J. B. Janette Walen Amsterdam.

Spm. scheldert. 29 Aug 1849 op de hoogte van K. d. G. Hoop
stormwen. nood en hulp verlening. Aan. En schip

de Geertmida. gaat ten anker

900.

N° 980

Bark "Geertuida"

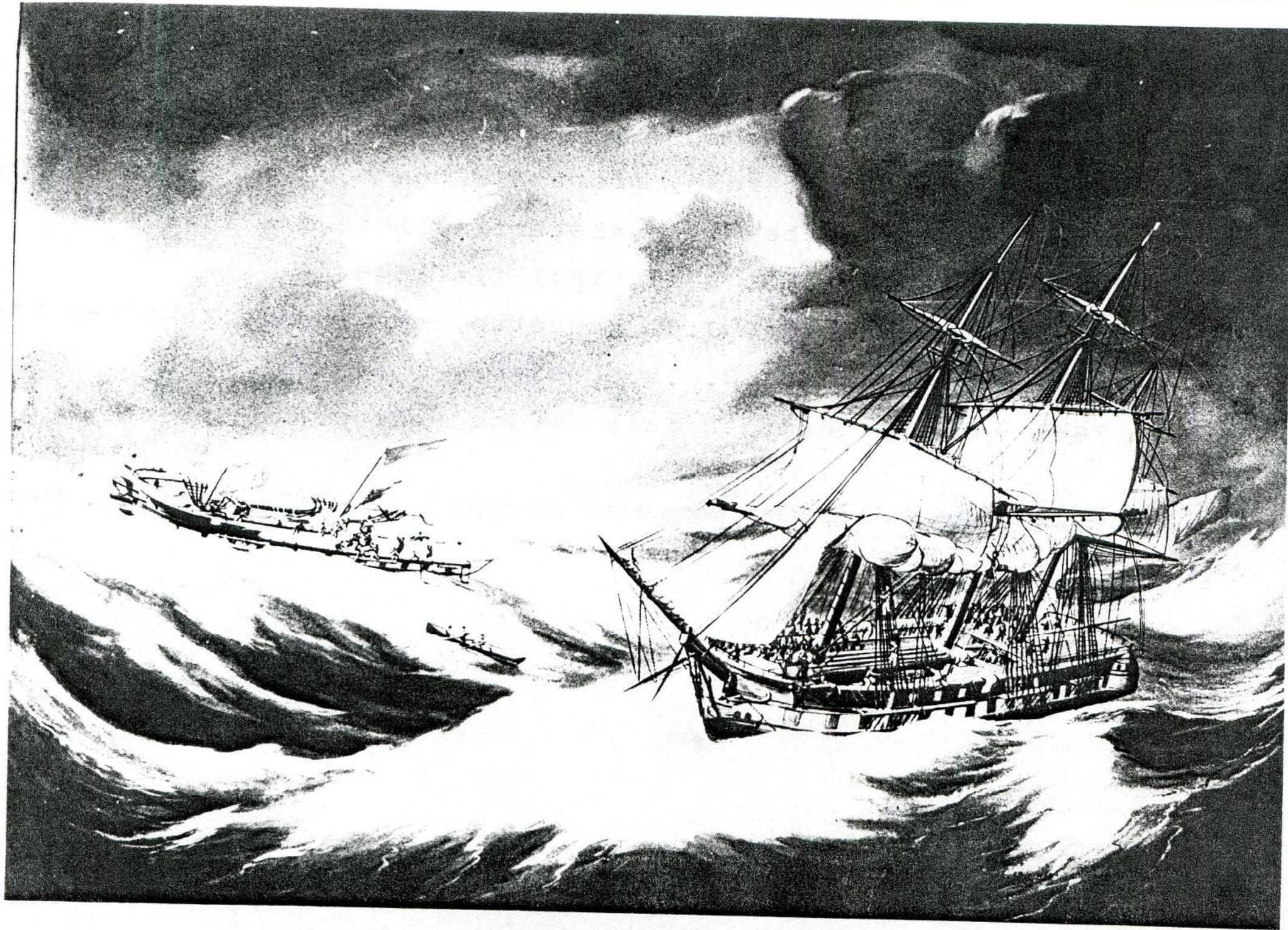

Opricht van het Barkschip "Geertunida"
op de hoogte van de Kaap Goede Hoop
den 29de Aug. 1849. (J. Spin 1849)
Collegierley Heemskersk 701 (1854 D.M.V. Kinton)

1843 Bark. Geertunida 458 Ton
geb. 1829. Kapl G. Blom. 4237
Reede. J.P. Jannette Wals Amst.

1829 - 1849?
1854 mit is registre

A. J. Oedemaker.

Barkschip GEERTRUIDA

Gebouwd 1829 te Amsterdam, groot 458 ton o.m.

Reder: J.P. Jeannette Walen, Amsterdam, 1842 t/m 1846

Gezagvoerder: Kapt. G. Blom, 1842 t/m 1846

Reder: H.I. Rietveld & J.H. Roquette, Amsterdam, 1847 T-m 1849

Gezagvoerder: Kapt. H.C.G.B. Behrens, 1847 t/m 1849.

In 1849 vergaan bezuiden Kaap de Goede Hoop.

Bron: Lijst van Nederlandse Koopvaardijochepen 1820 - 1900, door G.N. Bouma

De .Z.H. My: t. r. v. Schipbreukelingen: besluit
in haar vergadering van Januari 1850. aan
H. Vierow. 1st stuurman van de „Geertmida“
een groote zilveren medaille en vereerend ge-
tuygschrift te schenken, voor zijn manmoedig
gedrag, zeemanskunde en beleid, gedurende de
ondergang van de „Geertmida“ van Amsterdam.
zoo wel in de ongelukkige schipbreuk van
de „Jan Hendrik“ op de St. Paulusrots.

L. H. H. H.

7-5-05
falso va de rats
he Hurdemah

Rotterdam 26/11 '38

De Hrn L. Zmit.

~~Alblaslaan~~

M. H. Graandijk tel:
Esschenlaan 78. 52111.

Geachte Hr.,

Zh heb uits voor
u mededeelt. Ten huize van
Mr. H. Graandijk, Esschenlaan
78 alhier, bevindt zich een
aquarel van Zpin. En
bevreemde heeft de familiere
relatie met iemand in Amsterdam
die nu nog in staat of van bereid.

Zh heb Mr. Graandijk
verzocht of u eens op bezoek
mocht komen, en dat is toegestaan.

U stelt zich wel met hem in
verbinding. Immiddels wel
aan uw Dargemunt

M. Graandijk
Alblaslaan

P C Hwaft. Kant O H de Boer.

24 Aug te Buitenzorg Anjer.

na een reis van 70 dagen
in Buitenzorg

N.R.C. 1844. inhoud Lucie

2 amp 7 Nov No. 266

• Het schip Gertuinde hant Behrens. van Panyool.

hervants gedeestene, is volgens brief van Kaap de Goede Hoop
van de 15de September, de 20de ste Augustus. op 25° 10' Z B.

en 29° 0' B L. gesent; later was op de 20de ste ditto

op 34° 15' Z B. en 25° 50' B L. door een orkaan. met het

W. en N.W. bevoeren; de volgende dag was het veel

seerolant; dat men ges heeft teken nemen; de leraar met

sleeg weg, nemende de koppen en maten en

de jongen mede; de hof meeste uad mede over

beend gelage; doch met een gekoken arm en been

veel opgehaald. - De orkaan hield met onverminderd

hevigheid aan tot de 20de ste ditto. al waren

de Eng. bark. Minerva, op zijde kwam, en het

om gebleven. gedult de egumpage, bestaande uit.

de. twee en dade skuman, de docten en 14 man.

overnam in de Si men baai, en hant. De gertuinde

senh oprecht daarna, dat de gemolt heffes

het schip had door beris.

N.R.C. Nov 1844

HET VERGAAN

VAN HET

Barkschip *GEERTRUIDA*,

MEDEGEDEELD DOOR

H. VIEROW.

Uit de Verhandelingen en Berigten betreffende het Zeezezen en de
Zeevaartkunde; door JACOB SWART en Jhr. G. A. TINDAL, (1850) N°. 1.

...van het barkschip Geertruida, dat in
het laatst van Augustus 1849 bezuiden de *Kaap de*
Goede Hoop is gezonken, heeft ook onze belangstel-
ling opgewekt, en hebben wij den eersten stuurman
van dien bodem, den Heer H. VIEROW, verzocht ons
deswegens eenig omstandig verhaal mede te deelen.
Aan dit verzoek heeft de Heer VIEROW gereedelijk
voldaan door de toezending van den volgende brief,
dien wij gaarne hier eene plaats inruimen.

Amsterdam, den 4^{den} Maart 1850.

JACOB SWART.

Mijnheer!

Ik ben thans in de gelegenheid om UEd. een getrouw
verhaal van mijn ongelukkig wedervaren met het bark-
schip Geertruida, van *Pangool* tot bij de *Kaap de Goede*
Hoop, mede te deelen.

Den 11^{den} Julij 1849 verlieten wij *Pangool*; onze reis
was van daar allervoorspoedigst tot op de hoogte van
Mauritius, daar hadden wij vervolgens met veel tegen-
winden en variabel weêr te kampen. Toen op den 19^{den}
Augustus, tusschen *Madagaskar* en de kust van *Afrika*,
de bliksem in de barksteng sloeg, verbrijzelde die geheel

en beschadigde een gedeelte van de zadeling der bezaansmast. De werking en slag, alsmede de zwavelachtige reuk van den bliksem, maakten ons beangst, dat er wellicht in de kajuit brand was ontstaan, wij spoedden ons naar beneden, haalden voorzigtigheidshalve eenige vaten kruid uit de hutten, en wierpen dezelve over boord; later bleek het, dat er gelukkig voor geene uitbarsting te vreezen was; voortdurend hadden wij met stormachtig weder en westelijke winden te kampen. Bij dezen ongunstigen toestand observeerden wij aanhoudend de werking van den barometer, die al meer en meer bleef zakken; — hierbij moet ik opmerken, dat onze barometer gedurende ons verblijf te *Soerabaija* was gerepareerd geworden, hetgeen den kapitein in de meening deed verkeeren, dat er welligt iets aan denzelfden niet goed was hersteld en hem alzoo aan de goede werking deed twijfelen; doch de eerste stuurman kwam hem hierin voor en stelde hem gerust, daar dezelve altijd goed had gewerkt. Naar zijn gevoelen, was de lage stand van denzelfden aan de onstuimigheid der luchtgesteldheid toe te schrijven, hetgeen een verschrikkelijk weder te gemoet liet zien.

Den 25ten Augustus ontdekten wij de kust van *Afrika*, en zeilden naar deze kust toe, met eenen W. N. W. wind, tot 6½ ure 's avonds; door de zware dikke lucht konden wij echter geen landkennis krijgen, wij wendden toen om de zuid-west. Het weder was nog al handzaam, bij eene aanhoudend verstopte lucht; gedurende den ganschen nacht zagen wij een groot vuur aan wal branden, waarschijnlijk een boschbrand, zoo als er meermalen door de inlanders gedaan wordt; — dien nacht zeilden wij door, voor kleine zeilen, terwijl de barometer bij aanhoudendheid daalde, na middernacht begon het allerverschrikkelijkst te weerlichten, de zee begon hand over hand aan te nemen, en de storm niet minder. Met den dageraad van den 26ten Augustus maakten wij onze on-

derzeilen vast, en lagen bij voor dicht gereefde marszeilen; terwijl wind en zee dezen dag steeds in onstuimigheid toenamen. Van den top der mast konden wij toen het land nog even ontwaren; ook zagen wij toen een schip in lijn achter uit, benevens eenen engelschen brik, die om de noord lag, ten 7 ure werd het voor-marszeil vastgemaakt; en ten 7½ ure verloren wij het groot-marszeil, ter zelfder tijd scheurde het barkzeil, het voorsteng-stagzeil werd vastgemaakt, terwijl de wind toenam tot eenen vliegenden storm uit het W. N. W., waardoor de zee ook onstuimiger werd; het overige van het groot-marszeil sloegen wij af, om een ander in plaats te kunnen aanslaan; eene stormfok werd toen aan het bezaanstag aangeslagen; en werd het bijgezet om, bijaldien het barkzeil soms mogt wegvliegen, het schip dan beter op de zee te doen leggen; door de zware hooge zeeën kregen wij veel water over het schip heen. — Gedurende dien geheelen voormiddag bleef het aanhoudend stormen, en even nadat de manschappen geschoft hadden, waaido de fok los; er werden toen twee man opgezonden om dezelve beter vast te maken; gedurende die oogenblikken overlegde de kapitein met den eersten stuurman, en werd er besloten om naar beneden te gaan ten einde een ander marszeil uit te krijgen; waarop die stuurman zich dan ook verwijderde. Bij het afklimmen van den trap ontmoette hem de dokter, die juist op het dek wilde gaan, met wien hij zich over hunnen ongunstigen toestand onderhield; op diezelfde oogenblikken sloeg eene zware stortzee over het dek, die de bezaansmast en alles wat achter de groote mast was, wegnam; behalve het gangspil, werden de sloep, stutten, watervaten, hutten, de 3 kappen, kippenhokken, in een oogenblik over boord geslagen. Bij deze geweldige zware stortzee, werden de kapitein, de 2^e stuurman, de timmerman, een matroos, een lichtmatroos en 2 jongens mede in zee geworpen. De hof-

meester, die half over boord en half binnen boord lag, door het loefbezaanswant overdekt, werd nog behouden, doch in eenen deerniswaardigen toestand. Bij deze gelegenheid sloegen de 2 lenspoorten, aan stuurboordszijde, in; de zijplanken weken een voet van het hek, het hek achterover, zoodat het geheele achtereind, aan stuurboordszij, open was, waardoor de zee met iederen golfslag insloeg, zoowel van achteren als van dek. In een oogenblik was de kajuit en de kerk vol water, aan alle kanten werd er bijstand vereischt: een gedeelte van het volk was den dokter behulpzaam om den hofmeester naar beneden te brengen en het verband te leggen; door een ander gedeelte der manschappen werd alle mogelijke zeemannschap in het werk gesteld om het binnendringend water te keeren. Matrassen, kussens, dekens, wat er ook te krijgen was, werd voor die opening gestuwd; doch telkenmale als het schip nederstampte, sloegen die voorwerpen weder naar binnen, waardoor er telkens veel water in het schip drong. Om dit te verhinderen plaatsten wij stutten tegen de dekbalken, waardoor men die opening in zoo verre meester werd, dat de grootste slag der zee afgewend kon worden; doch slechts voor korten duur, daar wij dit voortdurend moesten aanhouden; de luiken van de kappen werden toegespijkerd met zeildoek, het touwwerk van de nedergestorte bezaansmast werd van de zijde afgekap, ten einde daardoor ook de mast kwijt te raken.

Het roer, dat nog behouden was, werd vastgemaakt, en men rolde een nieuw boven-lijzeil van boven naar beneden in het loef-groote-want, om het schip beter te doen bijleggen; sjoorde het hek aan de polders vast, en spande een bramzeil achter het hek om den slag van de zee te beletten. Onze pompen werden zoo spoedig mogelijk toegezet, waaraan zoo hard mogelijk gewerkt werd om de Geertruida nog te behouden; zoowel de dokter als een-jongen waren mede behulpzaam om het water uit

de kajuit te scheppen. 's Avonds ten 7½ ure overviel ons eene geweldige stortzee, vergezeld van een' harden rukwind; deze ontnam ons eerst den boegspriet, toen de fokkemast en vervolgens de groote mast, waarvan een gedeelte op dek viel, benevens de groote ra; verbrijzelde de sloep en de groote boot, zoodat het dek door water, touwwerk, brokken hout enz. overdekt was. Wij meenden deze onze laatste oogenblikken waren, en er geene uitkomst te verwachten was. . . .

Door de dikke duisternis was het ons onmogelijk, om het hout en tuig van de zijde kwijt te raken; wij hielden gedurende den nacht gestadig aan met pompen; eindelijk, met den dageraad van den 27sten, maakten wij al het ketting- en verder ijzerwerk los; kaptten al het touwwerk af, om het houtwerk en andere overlast van de zijde van het schip kwijt te kunnen raken. — Nadat een en ander zooveel mogelijk opgeredderd was, peilden wij de pompen en bevonden dat er toen 4 voet water in het schip was; alstoen verdubbelden wij onze pogingen nogmaals met pompen. —

Door het overvloedige water in de kajuit en in het schip, bespeurden wij kort daarna dat de koffij begon te zwellen, door welke uitzetting het dek oprees, zoodat wij genoodzaakt waren een groot gedeelte der balen koffij achter uit te werpen, doch dit moesten wij spoedig staken, dewijl wij de pompen niet konden laten staan. Den ganschen nacht waren wij aanhoudend hiermede bezig, tot aan den morgen van den 28sten, als het scheepsvolk was afgemat en de moed begon te verflaauwen, dewijl wij het schip niet lens konden krijgen, de storm bedaarde evenmin. Overal werd nogmaals uitgekeken, doch men ontwaarde niets dan de onstuimige zee en de hooge golven, die gestadig over het wrak van de Geertruida heen sloegen. De moedeloosheid steeg ten top, de een zeide aan den anderen: » Wij kunnen het zoo niet langer volhouden

indien er geene uitkomst komt, wij moeten toch allen verdrinken." In deze gewigtige oogenblikken, sprak de stuurman het volk aan, zeggende: » Komt mannen, laat den moed niet geheel verloren gaan, denkt niet dat de goede God ons met onze zeventien tot nu toe heeft gespaard, om ons thans te laten verdrinken, dat moet gij nooit gelooven; daar is zijne goedheid te groot voor. Komt, laten wij maar pompen, en het wrak zoo lang boven water houden als mogelijk is, wie weet hoe spoedig dat er redding komt." Daarna nuttigden wij wat bier en wijn, en spijsden met ham en brood. Met vernieuwden moed gingen wij weder aan het pompen, ieder was eenigzins opgebeurd. Terwijl wij hiermede bezig waren, was de dokter met den jongen steeds behulpzaam het water uit de kajuit te scheppen, door wien wij gewaarschuwd werden dat de toegestopte opening op nieuw opengeslagen was, waarop de 1ste stuurman met een paar man naar beneden ging om hulp aan te brengen; in dien tusschentijd, werd er op het dek geroepen: » *Een schip achter uit in het gezicht!*" Deze onverwachte heugelijke tijding moedigde ieder meer aan, aller oogen waren toen op dat schip gevestigd, en wij bespeurden werkelijk tot onze groote blijdschap een groot schip dat achter op kwam aanzeilen, bij den wind lag en dat niet ver van ons zou passeeren. Dadelijk werd er besloten om de nummer-vlag van *Zeemanshoop* en de Hollandsche vlag aan de stompen der masten te binden, om toch als herkenningsteekenen te dienen, indien wij soms het ongeluk hadden van niet gered te kunnen worden; dit had plaats tusschen 9 en 10 ure des morgens, het stormde aanhoudend en het aankomend schip lag bij voor kleine zeilen. Eenen geruimen tijd duurde het alvorens hetzelfde bij ons was; intusschen spanden wij moediglijk alle krachten bij, om het wrak door pompen boven water te houden, toen onverwachts het schip eene Engelsche vlag heesch, zijne gereefde fok

bijzette en voor den wind naar ons toekwam. Dit bespeurende werd er een scheepsraad door ons belegd, waarbij eenparig besloten werd, om ons leven te redden, daar het toch onmogelijk was de Geertruida te kunnen behouden. Inmiddels was het Engelsche schip al digter bij ons genaderd en ging dicht achter ons om. De eerste Stuurman verzocht hem toen om de manschappen te redden, daar de Geertruida in eenen zinkenden staat was. De kapitein van dat schip was ons in lij gepasseerd, en had onzen benarden toestand gezien, liep een goed eind vooruit en halsde toen, kwam weder dicht bij ons langs en men riep ons toe: » dat er heden geen hulp kon verleend worden, maar wel op morgen, indien het weder bedaarder was; dat hij gedurende den nacht bij ons zou blijven." Hij hield woord tot onzer aller groote vreugde en aanmoediging, want gedurende den ganschen nacht liet hij, even als wij, eene lantaren van den mast branden, en seinde ook van tijd tot tijd met blaauwe lichten; hierdoor nog meer aangemoedigd, hielden wij gedurende den daarop volgenden nacht de pompen gaande, en zagen den morgen van den 29sten Augustus met blijdschap te gemoet; het weder was dien dag iets handzamer geworden; op eenen aanmerkelijken afstand zagen wij het schip van ons. Bij tijds stelden wij alle middelen in het werk om, bijaldien hetzelfde ons met zijne sloep niet op zijde konde komen, van onze zijde op eene andere wijze hulp tot redding aan te wenden; daartoe bonden wij de tonneboeijen aan eenen tros, en lieten die drijven. Omstreeks 9½ ure was hetzelfde ons zoo dicht genaderd, dat wij konden zien dat hetzelfde zijne sloep liet strijken, welke daarop met 4 man naar ons toekwam; alstoen haalden wij den hofmeester en eenen zieken matroos op het dek, bonden den eersten op eenen plank vast, om hem op deze wijze te redden; dewijl hij zich zelven onmogelijk kon helpen. De sloep ons wrak genaderd zijnde, zagen wij daarin den eersten stuur-

man J. M. LEETS, met 3 matrozen, van het Engelsche schip, die ons toeriep, dat hij ons allen zou trachten te redden; doch dat wij de grootste voorzigtigheid in acht moesten nemen; want dat die sloep niet sterk en ook hun eenigste was; daar zij er reeds twee in den storm verloren hadden. In dien tusschen-tijd werd door den 1^{en} stuurman van de Geertruida, de scheepspapieren, het logbok en eenige andere kleinigheden van het wrak in een kistje gepakt; de beide zieken kreeg men in de sloep, alsook den 3^{en} stuurman en een matroos, benevens voornoemd kistje; welke behouden aan boord van het Engelsche schip kwamen. Ten tweeden male naderde de sloep het wrak, waarin 6 man stegen, die zooveel mogelijk eenige kleinigheden trachtten te redden, doch de Engelsche stuurman verzette zich hier tegen, zeggende: dat zij gekomen waren om hun leven, en niet om hunne kleederen te redden; ook deze togt werd gelukkig volbragt, waarna de sloep ten derden male terugkeerde, waarmede de overige schepelingen met den eersten stuurman het zinkend wrak van de Geertruida verlieten, de chronometer en de sextant van den omgekomen kapitein werden toen medegenomen. — Ten 11½ ure bevonden wij ons allen behouden aan boord van het Engelsche schip *The Minerva*, Kapt. JAMES MOIER, komende van *Madras* en bestemd naar *Londen*. Dadelijk bij onze gelukkige redding aan boord van dat schip, werd de sloep weder geheschen, de zeilen volgebrast, en spoedig verloren wij voor altijd het wrak uit het gezigt; het weder begon ook toen weder onstuimiger te worden. De bevonden Z. breedte op dien middag aan boord van *The Minerva* was 35° 20', en O. lengte 23° 46', volgens den chronometer van dat schip. Met alle zorg en menschlievendheid werden wij behandeld, zoowel door den kapitein, de passagiers als de overige manschappen; de hofmeester en de andere zieke werden dadelijk door den scheepsdokter THOMSON en

door den anderen dokter PITT (die als passagier medevoer) verbonden, en voor hen eene behoorlijke ligging aangegeven; ook werd aan mij, aan den dokter en de overige geredde schepelingen dadelijk eene goede verzorging verschaft. Door afmatting en vermoeijenis overstelpt, bragten wij het overige gedeelte van den dag en daarop volgenden nacht in rust door.

Verder viel er op den 29sten Augustus niets merkwaardigs voor; uitgerust zijnde, liet de kapitein den eersten stuurman H. VIEROW bij zich komen, en maakte hem bekend, dat hij slechts voor 13 dagen water aan boord had, dat de geredden zich met een pint daags moesten behelpen, even als de passagiers en de overige manschappen; dat onder zijne equipage ook zieken waren, door het aanhoudend slechte weder veroorzaakt; daarom verzocht hij dat de geredde en gezonde matrozen dienst zouden doen, tot dat hij gelegenheid zou hebben de *Kaap de Goede Hoop* aan te doen, waar hij eenige passagiers aan wal moest zetten; dáár konden die manschappen zich bij den Hollandschen Consul aanmelden, die hen dan verder hulp zou verleen. — Na met veel stormachtig weder en veranderlijke winden geworsteld te hebben, kwamen wij den 12^{den} September behouden in de *Simonsbaai* ten anker. —

Aan de *Kaap* vervoegde ik mij bij den Heer J. O. TRÖTTE, Agent der Nederlandsche Handelmaatschappij, die de noodige zorg voor onze zaak droeg. Geene bijzonderheid had er verder plaats uwer aandacht waardig, waarmede ik dit beknopt verhaal sluit, blijvende met achting

UEd. Dw. Dienaar

H. VIEROW.